

मिहान प्रकल्पास सुधारीत प्रशासकीय व
वित्तीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : मिहान २०१२/प्र.क्र.३९९/२८-अ,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक : १२ ऑक्टोबर, २०१५

- वाचा:**
१. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक - एव्हीएन-१००१/
प्र.क्र. १०५/२००१/२८-अ, दिनांक ०४/०१/२००२
 २. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक - एव्हीएन-१००५/
प्र.क्र. १६६/०५/२८-अ, दिनांक २६/०६/२००६
 ३. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक - एव्हीएन-१००५/
प्र.क्र. १६६/०५/२८-अ, दिनांक ०४/०७/२००९.
 ४. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक - एव्हीएन-१००८/
प्र.क्र. १७१/०८/२८-अ, दिनांक १०.३.२०१०.
 ५. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक - मिहान २०१०/
प्र.क्र. ६४६/२८-अ, दिनांक ७.१०.२०११.
 ६. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक - मिहान-२०१०/
प्र.क्र. ६४६/२८-अ, दिनांक ०३/०३/२०१२
 ७. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक - मिहान-२०११/
प्र.क्र. २६५/२८-अ, दिनांक ३०/०३/२०१२.

प्रास्ताविक :

देशाच्या मध्यवर्ती ठिकाणी वसलेल्या नागपूर येथे "आंतरराष्ट्रीय प्रवासी व मालवाहतूक हब विमानतळ (मिहान)" विकसीत करण्याच्या उद्देशाने शासन निर्णय दि. ०४/०१/२००२ अन्वये मिहान प्रकल्पासाठी मूळ प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली असून त्यानंतर मिहान प्रकल्पाबरोबरच मुख्यवर्धक आर्थिक उलाढालींचा विकास करण्यासाठी विशेष आर्थिक क्षेत्र (SEZ) विकसीत करण्यासह वेळोवेळी प्रकल्पात झालेल्या सुधारणांनुसार दि.२६/०६/२००६, दि.०४/०७/२००९, दि.०३/०३/२०१२ व दि. ३०/०३/२०१२ अन्वये सुधारित प्रशासकीय/वित्तीय मान्यता प्रदान करण्यात आल्या आहेत. या वेळोवेळीच्या प्रशासकीय / वित्तीय मान्यतांद्वारे मिहान प्रकल्पासाठी करावयाच्या खाजगी जमिनीच्या भूसंपादनास, शासकीय जमिनींच्या हस्तांतरणास तसेच भूसंपादन व प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनासाठी निधी उपलब्ध करून देण्यास प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता प्रदान करण्यात आल्या आहेत. तथापि, प्रकल्पाच्या व्याप्तीतील वाढ आणि बृहद् आराखड्यात वेळोवेळी करण्यात आलेले बदल, भूसंपादनाच्या अनुषंगाने देय निवाडा रकमांमध्ये वाढ, सानुग्रह अनुदानाचे प्रस्ताव, दिवाणी न्यायालयात कलम १८ खाली दाखल दाव्यांतर्गत द्यावी लागणारी वाढीव नुकसानभरपाई, फास्ट ट्रॅक कोर्टाच्या उभारणीसाठी केलेला खर्च तसेच प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाबाबत वेळोवेळी शासन स्तरावर घेण्यात आलेल्या निर्णयांमुळे खर्चामध्ये झालेली वाढ

यासाठी वाढीव खर्चास मान्यता देणे व त्यानुषंगाने सुधारित प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता प्रदान करण्याबाबत कार्यवाही करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

मिहान प्रकल्पातील विविध कामांकरिता अतिरिक्त रक्कम रुपये ७३९.७५ कोटी खर्चास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच मिहान प्रकल्पासाठी येणाऱ्या एकुण रुपये १५०८.३६ कोटी एवढ्या अपेक्षित खर्चास शासनाची सुधारित प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे. यामध्ये प्रामुख्याने पुढील बाबींचा सामावेश आहे:-

- १) मिहान प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाकरिता एकुण रुपये ६४४.०३ कोटी खर्चास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.
- २) मिहान प्रकल्पाच्या अनुषंगाने करण्यात आलेल्या भूसंपादन निवाडा रकमेच्या विरुद्ध भूसंपादन कायदा कलम १८ खाली मा. न्यायालयात दावे दाखल केले असून मा. न्यायालयाच्या निर्णयानुसार निधी द्यावयाचा झाल्यास तातडीची गरज म्हणून रु. १००.०० कोटी निधी मंजूर करण्यात येत आहे. तसेच सदर प्रकरणे तातडीने निकाली काढण्याकरिता कार्यान्वीत करण्यात आलेल्या दोन न्यायालयांच्या स्थापनेकरिता रुपये १.२३ कोटी खर्चास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.
- ३) मिहान प्रकल्पातील भूसंपादनाकरिता रुपये ५९२.३३ कोटी खर्चास सुधारित प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.
- ४) प्रकल्पबाधीत कुटुंबांच्या घरांच्या नुकसान भरपाईकरिता सानुग्रह अनुदानासाठी रुपये २८.५८ कोटी खर्चास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.
- ५) प्रकल्पाकरिता आवश्यक झुडपी जंगल जमीनीचे निर्वनीकरण करण्याकरिता रुपये २.३८ कोटी खर्चास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.
- ६) सिडकोद्वारे मेघदुत प्रकल्पाकरिता करण्यात आलेल्या प्रशासकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्तीकरिता रुपये २.६९ कोटी खर्चास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.
- ७) प्रकल्प खर्चात होणारी संभाव्य वाढ गृहीत धरून त्याकरिता रुपये १३७.१२ कोटी खर्चास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे. या निधीतून खापरी (रेल्वे) गावठाणातील ३.२२ हेक्टर क्षेत्राचे भूसंपादन व पुनर्वसनाचा खर्च भागविण्यात यावा.
- ८) खापरी येथे भूसंपादन प्रक्रियेनंतर बांधण्यात आलेल्या ६३ घरांच्या मुल्यांकनाची रक्कम संबंधितांना सानुग्रह अनुदानाच्या रूपात अदा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ९) शहरी भागातील बिगर शेतकरी प्रकल्पग्रस्तांना ३५.०० चौ.मी. क्षेत्रफळाच्या भुखंडाऐवजी १००.०० चौ.मी. क्षेत्रफळाचा भुखंड घर बांधण्यासाठी शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे. ही तरतूद एक विशेष बाब म्हणून करण्यात येत असून या निर्णयाचा पूर्व उदाहरण म्हणून वापर करता येणार नाही.
- १०) खापरी व चिंचभवन येथे उभारण्यात आलेल्या पुनर्वसित गावठाणातील भुखंडाच्या वाटपाकरिता देय मुद्रांक शुल्क व दस्त नोंदणी शुल्कातून सुट देण्यात येत आहे.

११) प्रकल्पग्रस्तांना पुनर्वसनांतर्गत नोकरीऐवजी प्रतिकुटुंबास एकरकमी देण्यात येणाऱ्या रुपये २.०० लक्ष अनुदानाऐवजी रुपये ५.०० लक्ष एवढे अनुदान मंजूर करण्यात येत आहे. यामुळे मिहान प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाच्या खर्चात होणाऱ्या अतिरिक्त वाढीस मान्यता देण्यात येत आहे.

१२) मिहान प्रकल्पातील प्रकल्पग्रस्तांना पुनर्वसन योजनेचे लाभ देण्याची अंतिम तारिख दिनांक ०८.०८.२०१३ पासून निश्चित करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

२. मिहान प्रकल्पातील अंदाजीत पुनर्वसन खर्चाचा गोषवारा व मिहान प्रकल्पासाठी आवश्यक सुधारित प्रशासकीय व वित्तीय मान्यतेबाबतची विवरणपत्रे अनुक्रमे **परिशिष्ट अ व परिशिष्ट ब** शासन निर्णयासोबत जोडली आहेत.

३. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. अनौसं ६५१/१५/व्यय-४, दि.२७/०८/२०१५ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५१०१९१४१७०१७३०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(समीर सावंत)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.राज्यमंत्री (सामान्य प्रशासन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. अपर मुख्य सचिव (विमानचालन), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. उपाध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी मर्यादीत, मुंबई
७. संचालक/ उपसंचालक, विमानचालन संचालनालय, हॅंगर क्रमांक ६, जुहू विमानतळ, मुंबई
८. महालेखापाल (लेखा वअनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर .
९. महालेखापाल (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर.
१०. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
११. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
१२. जिल्हाधिकारी, नागपूर.
१३. उपसचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, (कार्यासन २५), मंत्रालय, मुंबई
१४. उप सचिव, वित्त विभाग (व्यय-४) (अर्थ-१४), मंत्रालय, मुंबई
१५. उप सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. अतिरिक्त जिल्हाधिकारी, महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी मर्यादित, मुंबई.
१७. निवड नस्ती सामान्य प्रशासन विभाग, कार्यासन २८-अ

परिशिष्ट -अ०

शा.नि.क्र. मिहान २०१२/प्र.क्र.३९९/२८-अ,

दिनांक : १२ ऑक्टोबर, २०१५

अंदाजित पुनर्वसन खर्चाचा गोषवारा

(रु.कोटीत)

अ.क्र	मुद्याचा संक्षिप्त विषय	मूळ प्रस्ताव	सुधारीत प्रस्ताव
१.	नागरी सुविधांच्या देखभालीकरिता येणारा खर्च	१५.८०	१.५०
२.	भूमिहीन शेतकऱ्यांकरिता येणारा खर्च	४.३४	२२.९१
३.	अत्यल्प भूधारकाकरिता येणारा खर्च	०.१५	०.१२
४.	अल्प भूधारकाकरिता येणारा खर्च	०.०६	०.०५
५.	शेतमजूर व मजूर कुटुंबाकरिता येणारा खर्च	४.८७	८.१६
६.	प्रकल्पग्रस्त कुटुंबाच्या उदरनिर्वाहाकरिता येणारा खर्च	७.५२	११.९३
७.	विस्थापितांच्या उदरनिर्वाहाकरिता देण्यात येणारे अनुदान	९.०२	०
८.	आश्रित व निराधार व्यक्तींकरिता देण्यात येणारे अनुदान	५.६७	१.१२
९.	प्रकल्पग्रस्त कुटुंबाच्या नोकरीकरिता देण्यात येणारे अनुदान	६२.२२	४४.५४
१०.	बाधित कुटुंबाच्या व्यक्तींना शिष्यवृत्तीकरिता येणारा खर्च	०	०
११.	स्वयंरोजगारासाठी तांत्रिक व व्यावसायिक प्रशिक्षणाकरिता येणारा खर्च	२.४९	२.९४
१२.	१२.५%विकसित जमीन /समकक्ष सानुग्रह अनुदानाकरिता प्रस्तावित खर्च (टिप- काही गावे दोन्ही प्रकल्पात येतात)	२६६.००	२६९.००
१३.	महसूल व वन विभाग, महाराष्ट्र शासन निर्णय दि.१७/०४/२००६ च्या अन्वये खर्च	०	०
	अ) सामान हलविण्यासाठी येणारा खर्च	२.०७	१.९३
	ब) गोठे बांधण्यासाठी येणारा खर्च	०.२३	०.२९
	क) दुकाने/शेड बांधण्यासाठी येणारा खर्च	०.४६	०.१६
१४.	पुनर्वसित गावाकरिता येणारा स्टॅम्प ड्युटी व रजिस्ट्रेशन फी करिता खापरी आणि चिंचभुवन अभिन्यासासाठी येणारा प्रस्तावित खर्च	३.६४	५०.७३
१५.	घरबांधणी अनुदान	०	१२.४७
१६.	अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबांना अर्थ सहाय्य	०	००.७१
१७.	शहरी भागातील प्रकल्पग्रस्तांचे चिंचभुवन व ग्रामीण भागाचे मौजा खापरी (रे.) येथे पुनर्वसन	७०.००	२१६.००
	एकूण रु.(लक्ष)	४५४.५३	६४४.०३(अंदाजे)
		(अंदाजे)	

परिशिष्ट -ब०

शा.नि.क्र. मिहान २०१२/प्र.क्र.३९९/२८-अ,

दिनांक : १२ ऑक्टोबर, २०१५

मिहान प्रकल्पासाठी आवश्यक सुधारित प्रशासकीय व वित्तीय मान्यतेचा तक्ता खालीलप्रमाणे सादर करण्यात येत आहे.

(रुपये कोटीत)

अ. क्र.	खर्चाची बाब/ प्रस्ताव	होणारा संभाव्य खर्च	सध्याची प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता	अपेक्षित प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता
१.	मिहान प्रकल्पबाधितांचे पुनर्वसन	६४४.०३	२६६.००	३७८.०३
२	दिवाणी न्यायालयातील वाढीव नुकसानभरपाई बाबतचे दाखल दावे (मिहान प्रकल्प)	१००.०० (सध्याचा तात्पुरता अंदाज)	०.००	१००.०० (सध्याची तात्पुरती मागणी)
३	भूसंपादन	५९२.३३	५०२.६१	८९.७२
४	झुडपी जंगल जमीनीचे निर्वनीकरण	२.३८	०.००	२.३८
५	फास्ट ट्रॅक कोर्टाची स्थापना	१.२३	०.००	१.२३
६	सानुग्रह अनुदान			
	(अ) खापरी येथील भूसंपादनातून सुटलेल्या ५९ घरांचा सानुग्रह अनुदान प्रस्ताव	६.५२	०.००	६.५२
	(ब) कलकुही, दहेगाव, तेल्हारा या गावांतील गावठाणाबाहेरील २२७ अतिक्रमित जागेवरील घरांचा सानुग्रह अनुदान प्रस्ताव.	१.५३	०.००	१.५३
	(क) शिवणगाव येथील गावठाणातील व गावठाणाबाहेरील ५६८ अतिक्रमित जागेवरील घरांचा सानुग्रह अनुदान प्रस्ताव	२०.५३	०.००	२०.५३
	(ड) भूसंपादनातून प्रक्रियेनंतर मौजे खापरी येथे बांधण्यात आलेल्या ७९ घरांपैकी अंदाजे ६३ घरांच्या बांधकामांच्या मूल्यांकनाचा सानुग्रह अनुदान प्रस्ताव.	मूल्यांकन प्रक्रिया सुरु आहे. या प्रस्तावास मान्यता देण्यात येत आहे.	०.००	मूल्यांकन प्रक्रिया सुरु आहे. या प्रस्तावास मान्यता देण्यात येत आहे.

७	सिडकोच्या मेघदूत प्रकल्पाच्या विकास आराखड्यासाठी व प्रशासकीय खर्च म्हणून सिडकोने खर्च केलेल्या निधीची प्रतिपूर्ती करणे.	२.६९	०.००	२.६९
०८	प्रकल्पखर्चात १० टक्के वाढ गृहीत धरून होणारी रक्कम (खापरी गावठाणाचे भूसंपादन व पुनर्वसन याकरिताचा प्राथमिक खर्च- रु.१००.०० कोटीचा समावेश)	१३७.१२	०.००	१३७.१२
	एकूण	१५०८.३६	७६८.६१	७३९.७५